

NEDRET SEÇKİN

**ULUSLARARASI
TİCARETTE ELEKTRONİK
BELGELER VE E-İMZA**

onikilevha
E-İMZA VE ELEKTRONİK BELGELER

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	V
ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
ŞEKİL LİSTESİ.....	XIII
TABLO LİSTESİ.....	XV
KISALTMALAR.....	XVII
1. GİRİŞ.....	1
2. DIŞ TİCARETTE KULLANILAN BELGELER.....	2
2.1. Faturalar.....	2
2.1.1. Ticari Fatura (Commercial Invoice).....	2
2.1.2. Proforma Fatura (Proforma Invoice)	4
2.1.3. Navlun Faturası (Freight Invoice)	4
2.1.4. Konsolosluk Faturası (Consular Invoice).....	5
2.2. Taşıma Belgeleri	5
2.2.1. Deniz Yolu Taşıma Belgeleri.....	11
2.2.1.1. Deniz Konşimentosu (Ocean Bill of Lading)	12
2.2.1.2. Kısa Form Konşimentosu (Short Form Bill of Lading)	13
2.2.1.3. Düz Hat Konşimentosu (Liner Bill of Lading).....	13
2.2.1.4. Konteyner Konşimentosu (Container Bill of Lading)	13
2.2.1.5. Kira Sözleşmeli Konşimento (Charter Party B/L)	13

2.2.1.6. Ciro Edilemez Deniz Konşimentosu (Non-Negotiable Sea Way Bill)	14
2.2.1.7. İkinci Kaptan Makbuzu (Mate Receipt)	14
2.2.2. Kara Yolu Taşıma Belgeleri CMR (Convention Merchandises Routiers)	14
2.2.3. Demir Yolu Taşıma Belgesi (Demir Yolu Hamule Senedi / Rail Way Bill)	23
2.2.4. Hava Yolu Taşıma Belgesi (Air Way Bill)	23
2.2.5. Diğer Belgeler	25
2.2.5.1. Çoklu Taşıma Belgesi / Kombine Taşıma Belgesi (Multimodal Bill of Lading / Combined Transport Document).....	25
2.2.5.2. Posta ve Kurye Makbuzu (Courier or Mail Receipt)	25
2.2.5.3. FIATA Belgeleri (Federation of Forwarding Agents Association)	26
2.3. Sigorta Belgeleri.....	30
2.3.1. Sigorta Belgesi (Insurance Certificate)	30
2.3.2. Sigorta Poliçesi (Insurance Policy)	34
2.3.3. Kuvertür Mektubu (Cover Note)	35
2.4. Finansal Belgeler.....	38
2.4.1. Poliçe (Draft / Bill of Exchange)	39
2.4.2. Bono (Promissory Note).....	40
2.5. Dolaşım Belgeleri	40
2.5.1. A.TR (Movement Certificate A.TR).....	40
2.5.2. EUR.1 (Movement Certificate EUR.1)	41
2.5.3. Form A (Generalised System of Preferences / Certificate of Origin).....	41
2.5.4. TIR Karnesi (TIR Carnet)	42
2.6. Uygunluk Belgeleri	42
2.6.1. Menşe Şahadetnamesi (Certificate of Origin).....	42
2.6.2. Çeki Listesi (Weight List).....	42

2.6.3. Ambalaj Listesi (Packing List)	43
2.6.4. Gözetim Belgesi (Inspection Certificate).....	48
2.6.5. Sağlık Sertifikası (Health Certificate)	48
2.6.6. Bitki Sağlık Sertifikası (Phyosanitary Certificate)	48
2.6.7. Analiz Sertifikası (Certificate of Analysis)	48
2.6.8. Helal Belgesi (Halal Certificate)	49
2.6.9. Koşer Belgesi (Kosher Certificate).....	49
3. E- BELGELER.....	59
3.1. E- Belge'nin Tanımları	59
3.2. E-Belge Özellikleri	60
3.3. E-Belgelerin Faydaları	61
3.3.1. Maliyetin Düşmesi.....	61
3.3.2. İşlem sürelerinin kısalması.....	62
3.3.3. Uygulama Farklılıklarının Ortadan Kalkması.....	62
3.3.4. Kullanılabilirliğin Artması.....	63
3.3.5. İnsan Faktörünün Etkisinin Azalması.....	63
3.3.6. Arşiv Maliyetlerinin Ortadan Kalkması	63
3.3.7. Ekonominin Kayıt Altına Alınması	64
3.3.8. Sahteciliğin Önlenmesi.....	64
3.3.9. Karmaşık Ödeme Yöntemlerinin Ortadan Kalkması	64
3.3.10. Belge sayısının Azalması	65
3.3.11. Ticari Bilginin Edinilmesinin Kolaylaşması	65
3.3.12. Ticaret Hacminin Artması.....	65
3.3.13. Maliyetlerin Önceden Öngörülebilir Olması	65
3.3.14. Dil Farklılıklarının sorun olmaktan çıkması	66
3.4. E- Belgelerin Kullanım Alanı.....	66
3.4.1. Türkiye'de E- Belge Uygulamaları.....	67
3.4.1.1. E-Fatura	67
3.4.1.2. E-Gümrük.....	68
3.4.1.3. E-Defter	70

3.4.1.4. E-Devlet Portalı (Türkiye.gov.tr).....	71
3.4.1.5. UYAP (Ulusal Yargı Ağı Portalı)	72
3.4.1.6. DİR.....	73
3.4.1.7. E-Tır.....	73
3.4.2. Avrupa Birliğinde E-Belge Uygulamaları	74
3.4.2.1. Ess DoCS.....	74
3.4.2.2. E-Waybill (e-AWB).....	74
3.4.2.3. ISA Programı	75
3.4.3. Dünya’da E-Belge Uygulamaları.....	75
3.4.3.1. Bolero	75
3.4.3.2. Singapur Limanı.....	76
3.5. Dış Ticaret Belgelerinin Ulusal ve Uluslararası Hukuksal Kaynakları.....	78
4. TÜRK HUKUKUNDA ELEKTRONİK İMZA.....	79
4.1. Elektronik İmza.....	79
4.2. E-İmza Tanımı ve Çeşitleri	79
4.2.1. Basit Elektronik İmza.....	79
4.2.2. Gelişmiş Elektronik İmza	79
4.2.3. Güvenli Elektronik İmza.....	80
4.2.4. Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı (ESHS) Tarafından Verilen İmza	80
4.3. Türk Hukukunda E-İmza	81
4.3.1. Elektronik İmza Kanunu	81
4.3.2. Geçerlilik Şekli Açısından E-İmza	81
4.3.3. İspat Şekli Açısından Elektronik İmza (HMK)	82
4.3.4. Vergi Usul Kanununda Elektronik İmza	83
4.3.5. 4389 Sayılı 18.06.1999 Tarihli Bankalar Kanunu.....	84
5. DIŞ TİCARETTE E- BELGE	85
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	94
KAYNAKÇA	97

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa No.
ŞEKİL 1 TİCARİ FATURA (COMMERCIAL INVOICE)	6
ŞEKİL 2 İHRACAT FATURASI (EXPORT INVOICE).....	7
ŞEKİL 3 PROFORMA FATURA (PROFORMA INVOICE)	8
ŞEKİL 4 NAVLUN FATURASI (FREIGHT INVOICE)	9
ŞEKİL 5 KONSOLOSLUK FATURASI (CONSULAR INVOICE) ...	10
ŞEKİL 6 KONŞİMENTO (BILL OF LADING)	12
ŞEKİL 7 DENİZ KONŞİMENTOSU (OCEAN BILL OF LADING) 16	
ŞEKİL 8 KISA FORM KONŞİMENTO (COMMON SHORT FORM BILL OF LADING)	17
ŞEKİL 9 DÜZ HAT KONŞİMENTOSU (LINER BILL OF LADING)	18
ŞEKİL 10 KONTEYNER KONŞİMENTOSU (CONTAINER BILL OF LADING)	19
ŞEKİL 11 KİRA SÖZLEŞMELİ KONŞİMENTO (CHARTER PARTY B/L)	20
ŞEKİL 12 CİRO EDİLEMEZ DENİZ KONŞİMENTOSU (NON-NEGOTIABLE SEA WAY BILL)	21
ŞEKİL 13 İKİNCİ KAPTAN MAKBUZU (MATE RECEIPT).....	22
ŞEKİL 14 CMR & KARAYOLU TAŞIMA SENEDİ (CONVENTION MERCHANDISES ROUTIERS).....	24
ŞEKİL 15 DEMİR YOLU TAŞIMA BELGESİ (RAIL WAY BILL).....	27
ŞEKİL 16 HAVA YOLU TAŞIMA BELGESİ (AIR WAY BILL)	28

ŞEKİL 17 ÇOKLU TAŞIMA BELGESİ / KOMBİNE TAŞIMA BELGESİ (MULTİMODEL BILL OF LADING)	29
ŞEKİL 18 FIATA FCR.....	31
ŞEKİL 19 FIATA FBL.....	32
ŞEKİL 20 FIATA FCT	33
ŞEKİL 21 A.TR	44
ŞEKİL 22 EUR.1.....	45
ŞEKİL 23 FORM A.....	46
ŞEKİL 24 TIR KARNESİ (CARNET TIR).....	47
ŞEKİL 25 MENŞE ŞAHADETNAMESİ (CERTİFİCATE OF ORİJİN)	50
ŞEKİL 26 ÇEKİ LİSTESİ (WEİGTH LİST)	51
ŞEKİL 27 AMBALAJ LİSTESİ (PACKİNG LİST).....	52
ŞEKİL 28 GÖZETİM BELGESİ (İNPECTION OF ORİJİN).....	53
ŞEKİL 29 SAĞLIK SERTİFİKASI (HEALTH CERTİFİCATE).....	54
ŞEKİL 30 BİTKİ SAĞLIK SERTİFİKASI (PHYTOSANİTARY CERTİFİCATE).....	55
ŞEKİL 31 ANALİZ SERTİFİKASI (CERTİFİCATE OF ANALYSİS).....	56
ŞEKİL 32 HELAL SERTİFİKASI (HALAL CERTİFİCATE)	57
ŞEKİL 33 KOŞER BELGESİ (KOSHER CERTİFİCATE).....	58
ŞEKİL 34 E-FATURA UYGULAMASI.....	68
ŞEKİL 35 E-GÜMRÜK UYGULAMASI	69
ŞEKİL 36 E-DEFTER UYGULAMASI	70
ŞEKİL 37 E-DEVLET PORTALI.....	71
ŞEKİL 38 UYAP (ULUSAL YARGI AĞI).....	73

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 1. Sigorta Kapsam ve Riskleri (ekspertiz)	36
Tablo 2. Genel Sigorta Riskleri ve Kapsamları (ekspertiz)	38
Tablo 3. Singapur Limanı Kullanım Kapasitesi (www.wikipedia.org/Port_of_Singapore)	77
Tablo 4. Elektronik Ticaret Girişimleri (Shepherd, 2014)	87
Tablo 5. Ulusal, İkili ve Alt Bölgesel Kâğıtsız Ticaret Girişimleri (Bank, Ekim 2014)	88
Tablo 6. Elektronik Belgeye Geçen Ülkelerin Avantaj Değerleri (Bank, Ekim 2014)	89
Tablo 7. Türkiye İçin Kâğıt ve Elektronik Belge Karşılaştırması.....	91